

Заповіти та довіреності, що прирівнюються до нотаріально посвідчених

Нотаріат міста Києва консультує щодо оформлення заповітів та довірешностей. Відтак, законодавець покладає повноваження щодо вчинення нотаріальних дій не тільки на державних та приватних нотаріусів, а й на певних посадових та службових осіб.

В частині першій статті 1 Закону України «Про нотаріат» наведено нормативне визначення поняття «нотаріат».

Зокрема, нотаріат в Україні - це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені цим Законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

Проте в населених пунктах, де немає нотаріусів, такі нотаріальні дії, як вжиття заходів щодо охорони спадкового майна, посвідчення заповітів (крім секретних), видача дублікатів документів, засвідчення вірності копій (фотокопій) документів і виписок з них, засвідчення справжності підпису на документах, видача свідоцтв про право на спадщину, вчиняються уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування.

Вчинення нотаріальних дій за кордоном покладається на консульські установи України, а у випадках, передбачених чинним законодавством, - на дипломатичні представництва України.

Посвідчення заповітів і довірешностей, прирівняних до нотаріальних, регламентується статтями 245, 1252 Цивільного кодексу України, статтею 40 Закону України «Про нотаріат».

Отже, посвідчувати заповіти і довіреності, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, мають право такі посадові і службові особи:

- головні лікарі, їх заступники з медичної частини або чергові лікарі лікарень, госпіталів, інших стаціонарних закладів охорони здоров'я, начальники госпіталів – заповіти осіб, що перебувають на лікуванні в таких закладах;

- директори, або головні лікарі будинків для осіб похилого віку та інвалідів – заповіти осіб, що проживають у таких будинках;

- капітани морських або річкових суден, що ходять під прапором України, - заповіти осіб, що перебувають під час плавання на таких суднах;

- начальники пошукових або інших експедицій – заповіти фізичних осіб, що перебувають у таких експедиціях;

- начальники госпіталів, санаторіїв, інших військово-лікувальних закладів, їх заступники з медичної частини, старші або чергові лікарі – довіреності військовослужбовців, або інших фізичних осіб, що перебувають на лікуванні в таких закладах;

- уповноважені посадові особи органу місцевого самоврядування – довіреності осіб, які проживають у населених пунктах, де немає нотаріусів, крім довірешностей на право розпорядження нерухомим майном, довірешностей

на управління і розпорядження корпоративними правами та довіреностей на користування та розпорядження транспортними засобами;

- командири (начальники) військових частин, з'єднань, установ, військово-навчальних закладів – заповіти і довіреності військовослужбовців, а в пунктах дислокації військових частин, з'єднань, установ, військово-навчальних закладів, де немає нотаріусів чи посадових осіб органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, - заповіти і довіреності працівників, членів їх сімей і членів сімей військовослужбовців;

- начальники установ виконання покарань та слідчих ізоляторів – заповіти і довіреності осіб, що тримаються у таких установах.

Посвідчення заповітів і довіреностей вищезазначеними посадовими особами проводиться з дотриманням вимог Закону України «Про нотаріат», Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5, інших нормативно-правових актів.

Головний спеціаліст Управління
з питань нотаріату

Н.В. Гурська